МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРАВА ТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«31» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВКЗП 2.1.1 ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

Освітньо-професійна програма **Право**

Спеціальність **081 «Право»**

Факультет **Економіко-правовий**

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна та корпоративна етика» для здобувачів вищої освіти ОПП «Право» спеціальності 081 «Право».

Розробник:
Шебаніц Д.М. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування МДУ.

© Шебаніц Д.М. 2021
© Маріупольський державний університет, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття вищої освіти</td><td>заочна форма здобуття вищої освіти</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
<u>08 Право</u></td><td colspan="2">Вибіркова з циклу дисциплін загальної підготовки</td></tr>
<tr><td>Семестрових модулів – 1</td><td rowspan="5">ОПП Право
081 «Право»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td>І-й</td><td>І-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат, ессе, презентація</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин: – 90 год.</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 4</td><td rowspan="8">Рівень вищої освіти:
<u>другий (магістрський)</u></td><td>14 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>59 год.</td><td>77 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: Залік</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):
для денної форми здобуття вищої освіти – 30/60 (50%)
для заочної форми здобуття вищої освіти – 12/78 (15%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування цілісного уявлення про характер і механізм дії норм професійної та корпоративної етики, їх єдність і взаємодію з вимогами суспільної моралі.

Завдання курсу: опанування основних положень чинного законодавства, що регулюють етичні правовідносини; засвоєння основних теоретичних та практичних проблем у сфері професійної та корпоративної етики; аналіз і оцінювати з точки зору моральності ситуації, що виникають у професійній сфері; здійснювати свою професійну діяльність відповідно до вимог, що пред'являються професійною етикою.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – вибіркова компонента з циклу дисциплін загальної підготовки, обсягом - 90 годин / 3 кредити ECTS..

Передумови для вивчення дисципліни – відбувається на основі отриманих знань та навичок за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з навчальної дисципліни «Юридична клінічна діяльність та професійна етика».

Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері професійної та корпоративної етики.
Загальні компетентності	**ЗК8.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). **ЗК11.** Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію, працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства, здійснювати наукову полеміку та спілкування державною / іноземною мовою.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	**СК8.** Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів. **СК12.** Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника. **СК13.** Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
Результати навчання	**РН2.** Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА В СТРУКТУРІ ЕТИЧНОГО ЗНАННЯ

Тема 1. Професійна етика: виникнення та призначення в суспільстві

Історія та умови виникнення етики. Поняття загальної етики. Етика - наука про мораль. Витоки професійної етики. Мораль і право: їх єдність і взаємодія, відмінності і протиріччя. Специфіка моралі і права. Природне право, права людини і правова мораль.

Література:

1. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С.4-15.

2. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.8-20.
3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.3-11.
4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.6-18.

Тема 2. Професійна етика та моральна свідомість

Сутність професійної етики. Завдання професійної етики як навчальної дисципліни. Роль професійної етики в комплексі сучасного гуманітарного знання. Проблематика професійної етики. Професійна мораль. Особливості моралі різних професійних груп. Професійний обов'язок. Професійна честь. Професійна гідність. Професійна справедливість. Професійний такт. Виховання і пропаганда етичної поведінки на різних рівнях управління.

Література:

1. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С.16-42.
2. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.21-42.
3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.11-36.
4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.22-48.

Тема 3. Корпоративна культура

Сутність корпоративної культури. «Організаційна» культура. Корпоративна культура як організаційний імідж, як спосіб управління. Корпоративна культура галузева, регіональна, транснаціональна.

Література:

1. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.44-67.
2. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.38-62.
3. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.50-73.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ

Тема 4. Діловий етикет

Поняття «етикет». Зміст етикетних норм у різні історичні епохи. Особливості етикету: конкретно-історичний характер, соціальна зумовленість, національний колорит, утилітарний (практичний) характер. Етикет як культура спілкування. Принципи гуманізму та демократизму. Моральні вимоги: ввічливість, тактовність, скромність, точність. Загальні правила етикету.

Діловий етикет - невід'ємна складова корпоративної культури. Основні принципи ділового етикету. Загальні норми ділового етикету.

Література:

1. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С.44-58.
2. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.71-90.
3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.64-83.
4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.75-111.

Тема 5. Стиль та імідж ділової людини

Поняття «імідж». Значення зовнішнього вигляду у створенні іміджу професіонала. Професійна зовнішність. Імідж як складова високої професійної компетентності. Елементи професійного іміджу. Основні вимоги до одягу ділової людини. Ключові моменти гардеробу. Визначення типу, стилю одягу, прийнятого для роботи у конкретному місці. Традиційний діловий гардероб. Принципи та критерії підбору ділового гардеробу.

Література:

1. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С.63-78.
2. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.201-226.
3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.92-117.
4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.204-265.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА

Тема 6. Професійна етика державного службовця

Етика державних службовців (світова практика). Етична система державної служби США, Великобританії, Франції. Поняття та сутність етики державного службовця. Правове забезпечення етики поведінки державного службовця. Основні завдання етики державного управління. Основні риси етичних норм. Етичний кодекс у сфері державної служби.

Література:

1. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Наказ № 158. *Офіційний вісник України*. від 27.09.2016. № 74.
2. Бралатан В.П., Гуцаленко І.В., Задирко Н.Г. Професійна етика: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2016. С. 112-128.
3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.56-64.

4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.270-295.

Тема 7. Професійна етика юриста

Основні етичні принципи юридичної діяльності. Взаємозв'язок правових і професійно-етичних форм професійної діяльності юриста. Професійні норми, що регулюють поведінку юриста. Етика поведінки юриста.

Література:

1. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть. Київ, 2017. С.82-110.
2. Грищенко Т.Б. Етика ділового спілкування. Київ: «Центр учбової літератури». 2017. С.54-67.
3. Культура ділового спілкування: Навч. посібник/ Укл. Л. Зубенко, В. Нємцов. Київ: ЕксОб. 2016. С.114-130.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.Професійна етика в структурі етичного знання												
Тема 1. Професійна етика: виникнення та призначення в суспільстві	7	2	2			3	7	2	2			3
Тема 2. Професійна етика та моральна свідомість	7	2	2			3						
Тема 3. Корпоративна культура	7	2	2			3						
ІНДЗ 1	12					12	23					23
Разом за модулем 1	33	6	6			21	30	2	2			26
Змістовий модуль 2. Діловий етикет												
Тема 4. Діловий етикет	7	2	2			3	7	2	2			3
Тема 5. Стиль та імідж ділової людини	7	2	2			3						
ІНДЗ 2	12					12	23					23
Разом за модулем 2	26	4	4			18	30	2	2			26
Змістовий модуль 3. Професійна етика												
Тема 6. Професійна етика державного службовця	8	2	2			4	7	2	2			3
Тема 7. Професійна етика юриста	11	2	4			5						
ІНДЗ 3	12					12	23					23
Разом за модулем 3	31	4	6			21	30	2	2			26
Усього годин	**90**	**14**	**16**			**60**	**90**	**6**	**6**			**78**

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			Денна форма	Заочна форма	
1	**Тема. Етика як вчення про мораль** 1. Предмет етики, її структура та проблематика. 2. Сутність, особливості й структура моралі. 3. Типи моралі. 4. Етичні категорії. 5. Основні етичні вчення. Література: 1. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С.4-15. 2. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.8-20. 3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С. 3-11. 4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.6-18.	Формування системи знань з етики як науки про мораль	2	1	РН 2
2	**Тема. Професійна етика та моральна свідомість** 1. Сутність професійної етики. 2. Етичні кодекси. 3. Професійні кодекси. 4. Роль менеджера у формуванні етики поведінки співробітників. 5. Ділова етика в бізнесі. Література: 1.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С. 16-42. 2.Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С. 21-42. 3.Польова Л.В. Корпоративна культура.	Формування системи знань з професійної етики, моралі ділових відносин	2	1	РН2

	Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. С.11-36. 4.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.22-48.				
3	**Тема. Корпоративна культура** 1. Сутність корпоративної культури. 2. Складові корпоративної культури. 3. Цінності як ядро корпоративної культури. 4. Типи корпоративної культури. 5. Формування корпоративної ідентичності. Література: 1.Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.44-67. 2.Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2016. С.38-62. 3.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.50-73.	Формування системи знань з корпоративної культури	2		РН2
4	**Тема. Діловий етикет** 1. Етикет як культура спілкування. 2. Діловий етикет - невід’ємна складова корпоративної культури. 3. Світський та діловий етикет. 4. Найпоширеніші помилки у сфері ділового етикету. 5. Етикет індивідуального робочого місця. Література: 1.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С. 44-58. 2.Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура	Формування системи знань з ділового етикету	2	1	РН2

	В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.71-90. 3.Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2016. С.64-83. 4.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.75-111.				
5	**Тема. Стиль та імідж ділової людини** 1. Значення зовнішнього вигляду у створенні іміджу професіонала. 2. Основні вимоги до одягу ділової людини. 3. Традиційний діловий гардероб. 4. Неформальний діловий одяг. 5. Міміка, жести, поза - важливі складові професійного іміджу. Література: 1.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. С.63-78. 2.Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. С.201-226. 3.Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2016. С.92-117. 4.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.204-265.	Формування системи знань зі створення професійного іміджу	2	1	РН2
6	**Тема. Професійна етика державного службовця** 1. Етикет службового спілкування (прохання, накази, покарання, заохочення, особливості комунікації в організації). 2. Публічний виступ і спілкування з представниками ЗМІ. 3. Манери поведінки державних службовців. Одяг: форма, вид, колір, аксесуари.	Формування системи знань етичної поведінки державного службовця	2	1	РН2

	4. Проблеми професійної деформації у сфері державної служби. 5. Етичний кодекс у сфері державної служби. Структура кодексу. Основні питання і ситуації, що підлягають регулюванню в кодексі. Література: 1.Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Наказ № 158. *Офіційний вісник України*. від 27.09.2016. № 74. 2.Бралатан В.П., Гуцаленко І.В., Задирко Н.Г. Професійна етика: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2016. С.112-128. 3.Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2016. С.56-64. 4.Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. С.270-295.				
7.	**Тема. Професійна етика юриста** 1. Взаємоповага, довіра і професійна взаємодія. Необхідність підтримувати коректність і доброзичливість. 2. Основні вимоги до ділового спілкування юриста з різними категоріями громадян. Терпимість до відмінностей. 3. Неприпустимість недобросовісної конкуренції. 4. Національний менталітет, його особливості. Поняття толерантності для юриста. Бар'єри спілкування. 5. Формально-правові і етичні вимоги до особи юриста. 6. Проблеми професійної деформації у юридичній сфері. Література: 1.Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть. Київ, 2017. С. 82-110. 2.Грищенко Т.Б. Етика ділового спілкування. Київ: «Центр учбової	Формування системи знань етичної поведінки юриста	4	1	РН2

	літератури». 2017. С. 54-67. 3.Культура ділового спілкування: Навч. посібник/ Укл. Л. Зубенко, В. Нємцов. Київ: ЕксОб. 2016. С.114-130.				
	Разом		16	6	

6. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекційних занять	7	3
2	Підготовка до практичних/семінарських занять	16	6
3	Виконання індивідуальних завдань (рефератb, презентації)	36	69
Разом		**60**	**78**

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання до модуля 1

Підготувати реферат за будь-якою темою або питанням лекційного заняття першого змістового модулю.

Індивідуальне завдання до модуля 2

Підготувати есе на теми «Стиль та імідж ділової людини».

Індивідуальне завдання до модуля 3

Розробити презентацію за темою: «Етичний кодекс організації».

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: індивідуальні науково-дослідні завдання. Важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов’язані з вирішенням конкретних практичних ситуацій з виявлення корупційних ризиків та обґрунтування заходів їх мінімізації.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.

Контрольні питання

1. Предмет етики.
2. Мораль у житті людини і суспільства.
3. Мораль і право.
4. Основні регулятори моральної поведінки.
5. Професійна етика.
6. Політика і мораль: діалектика гуманізму та демократії.
7. Соціальна орієнтованість фахових критеріїв етики і моралі.

8. Професіоналізм як моральна риса особистості.
9. Причини та специфіка конфлікту інтересів, методи його подолання і засоби уникнення.
10. Етика державної служби як наука.
11. Етика взаємовідносин державних службовців з колегами.
12. Етика взаємовідносин керівника державної організації з підлеглими.
13. Моральні вимоги до поведінки службовця у позаслужбовій сфері.
14. Етика службових стосунків чоловіка і жінки.
15. Етична мотивація у сфері професійної державної служби.
16. Службовий і діловий етикет на державній службі.
17. Суть моральних передумов спілкування: повага, співчуття, гуманність, альтруїзм, милосердя і їх роль в професійній діяльності.
18. Моральний аспект культури спілкування.
19. Ввічливість та її роль в службових стосунках.
20. Види моральних конфліктів і способи їх вирішення в умовах професійної діяльності.
21. Універсальні засади корпоративної етики і умови її дотримання в службових ситуаціях.
22. Основні вимоги до моральних взаємин між людьми у професійному спілкуванні.
23. Етика спілкування і проблеми молоді.
24. Моральна культура особистості, її вияв в професійному спілкуванні.
25. Інтелігентність та інтелігенція.
26. Питання професійної чесності в контексті кодексів професійної етики.
27. Підвищення професійної кваліфікації як необхідна умова дотримання професійної етики.
28. Професійна діяльність та професіоналізм.
29. Одяг ділової людини та український менталітет.
30. Професійна деформація.

11. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності		**Критерії оцінювання**
за шкалою від 1 до 5	**за шкалою від 1 до 10**	
5	9-10	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.
4	7-8	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві

		неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань.
3	5-6	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань.
2	3-4	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань.
1	1-2	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1	належне оформлення	2
2	достовірність та актуальність матеріалу	2
3	наявність ґрунтовних висновків	2
4	наявність списку літературних джерел	2
5	грамотна і аргументована презентація матеріалу	2
Усього		10

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тема 1	4	0,13	5
Тема 2	4	0,13	5
Тема 3	4	0,13	5
МКР 1	8	0,26	10
ІНДЗ 1	12	0,41	10
Змістовий модуль 2			
Тема 4	4	0,13	5
Тема 5	4	0,13	5
МКР 2	8	0,26	10
ІНДЗ 2	12	0,41	10
Змістовий модуль 3			
Тема 6	4	0,13	5
Тема 7	6	0,2	10
МКР 3	8	0,26	10
ІНДЗ 3	12	0,41	10
Підсумок	**90**	**3**	**100**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	Зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

14. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посібник. Київ: Знання, 2016. 291 с.
2. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть. Київ, 2017.
3. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. 201 с.
4. Грищенко Т.Б. Етика ділового спілкування. Київ: «Центр учбової літератури». 2017.
5. Культура ділового спілкування: Навч. посібник/ Укл. Л. Зубенко, В. Нємцов. Київ: ЕксОб. 2016. 196 с.
6. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Наказ № 158. *Офіційний вісник України*. від 27.09.2016. № 74.

Додаткова література

1. Тимошенко Н. Л. Корпоративна культура: діловий етикет: навч. посібник. Київ: Знання, 2016. 391 с.
2. Тофтул М.Г. Етика: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія». 2016. 416 с.
3. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред. В.І. Панченко. Київ, 2019. 197с.
4. Аболіна Т.Г., Василькевич Я.З., Заболотна В.О. Професійна і прикладна етика: навч. посіб. /за заг. ред. Коцура В.П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. 314 с.
5. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. 368 с.
6. Бурховецький Д. Корпоративная магия. Киев, 2020.
7. Бехар Г. Дело не в кофе. Корпоративная культура Starbucks. Київ, 2020
8. Кубрак О. Етика ділового та повсякденного спілкування. Київ, 2019.
9. Професійна етика й норми професійних ділових відносин. URL: http://www.readbookz.com/book/159/4576.
10. Кропив'янська О. Цінності бренду є віддзеркаленням корпоративних цінностей. URL: http:// www. innovation.com.ua/uk/interview/640/1271.

Інформаційні ресурси

1. Культура мови: http://chak-chy-pravylno-my-hovorymo.wikidot.com/
2. https://posibnyky.vntu.edu.ua/etika/p3.html
3. http://osvita.ua/vnz/reports/psychology/10048
4. http://library.iapm.edu.ua/metod/2713_Et_ps_dil_spil.pdf

15. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat .

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;

- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут SCAN ME

Анкетування з академічної доброчесності: https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

Ресурси:
https://prometheus.org.ua/ - Prometheus – Найкращі онлайн-курси України та світу
https://www.ed-era.com/ - EdEra – студія онлайн-освіти

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Професійна та корпоративна етика
Освітня програма	Право
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра, яка здійснює викладання	Права та публічного адміністрування
Викладач ПІБ, посада	Шебаніц Діана Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування МДУ
Електронна адреса викладача	d.shebanic@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Четвер кожного тижня, 13.30 або онлайн (платформи Zoom, Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=8212
Компетентності та програмні результати навчання	ЗК8, 11 СК6, 12 РН 2

Семестр(и) вивчення	**Обсяг (години/ кредити)**	**Кількість аудиторних годин**		**Кількість, види індивідуальних завдань**	**Форма контролю**
		лекції	**семінар.**		
2-й	90/3	14/6	16/6	реферат, есе, презентація	Залік

Завідувач кафедри
права та публічного адміністрування **Євген ЧЕРНИХ**

Гарант ОП **Євген ЧЕРНИХ**